

KVENFOLKETS DAG

aktivitetshefte

KVENENE, DAGEN OG FLAGGET

Kvenene er en folkegruppe som har levd på Nordkalotten i uminnelige tider. Språket til kvenene heter kvensk og er ganske likt finsk.

I 2014 ble det bestemt at kvenene skulle ha sin egen dag. Denne dagen heter Kvenfolkets dag og feires 16.mars. Datoen er valgt for å markere etableringen av en av de første kvenforeningene 16.mars 1984.

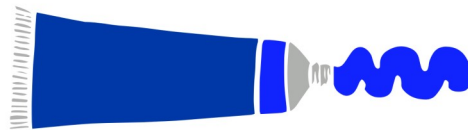
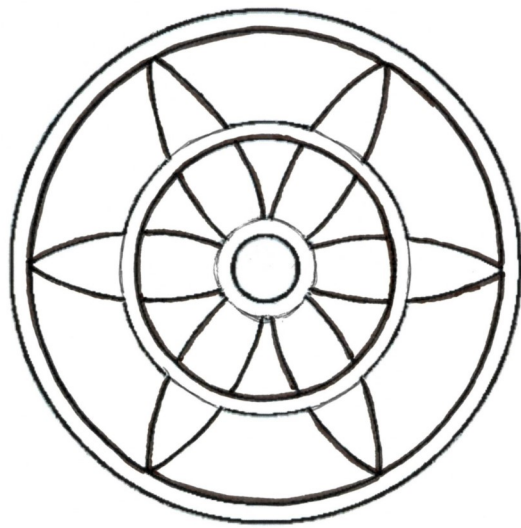
I 2017 ble kvenene i Sverige og Norge enige om et felles flagg, kvenflagget. Flagget er mørkeblått med en blomst i midten. Blomsten er et symbol som er funnet på flere gjenstander i det kvenske området i Sverige og Finland. Flagget er designet av Bengt Johansson-Kyrö fra Jukkasjärvi utenfor Kiruna i Nord-Sverige.

ONNEA PÄIVÄLE - 16.03 - TIL LYKKE MED DAGEN

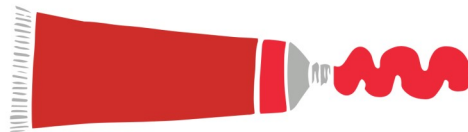

KVÄÄNIFLAKU

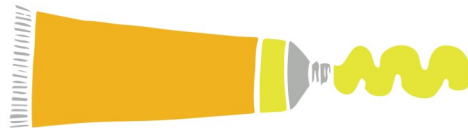
KVENFLAGGET

SININEN

PUNANEN

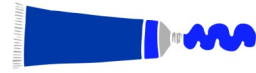

KELTANEN

Mal etter nummer

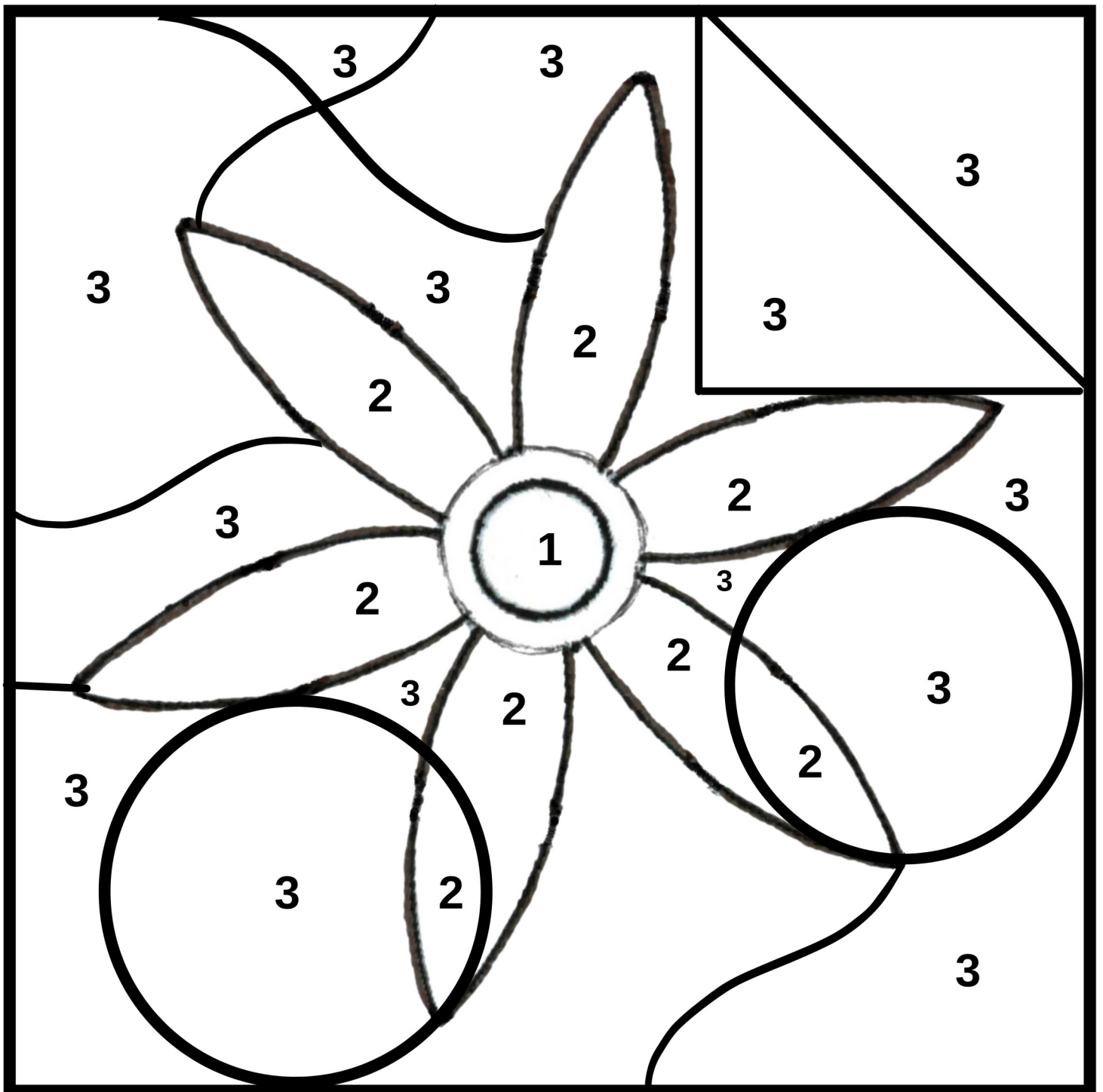
1. YKS = SININEN

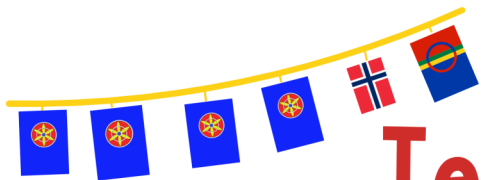

2. KAKS = KELTANEN

3. KOLME = PUNANEN

Tehe-Se-Itte flakunauha

Lag din egen kvenske flaggrekke!

Klipp ut flaggene, brett på midten og lim fast på et snøre.
I de tomme rutene kan du velge selv hvilket flagg du vil tegne.

sié tarvittet:

- SAKSET

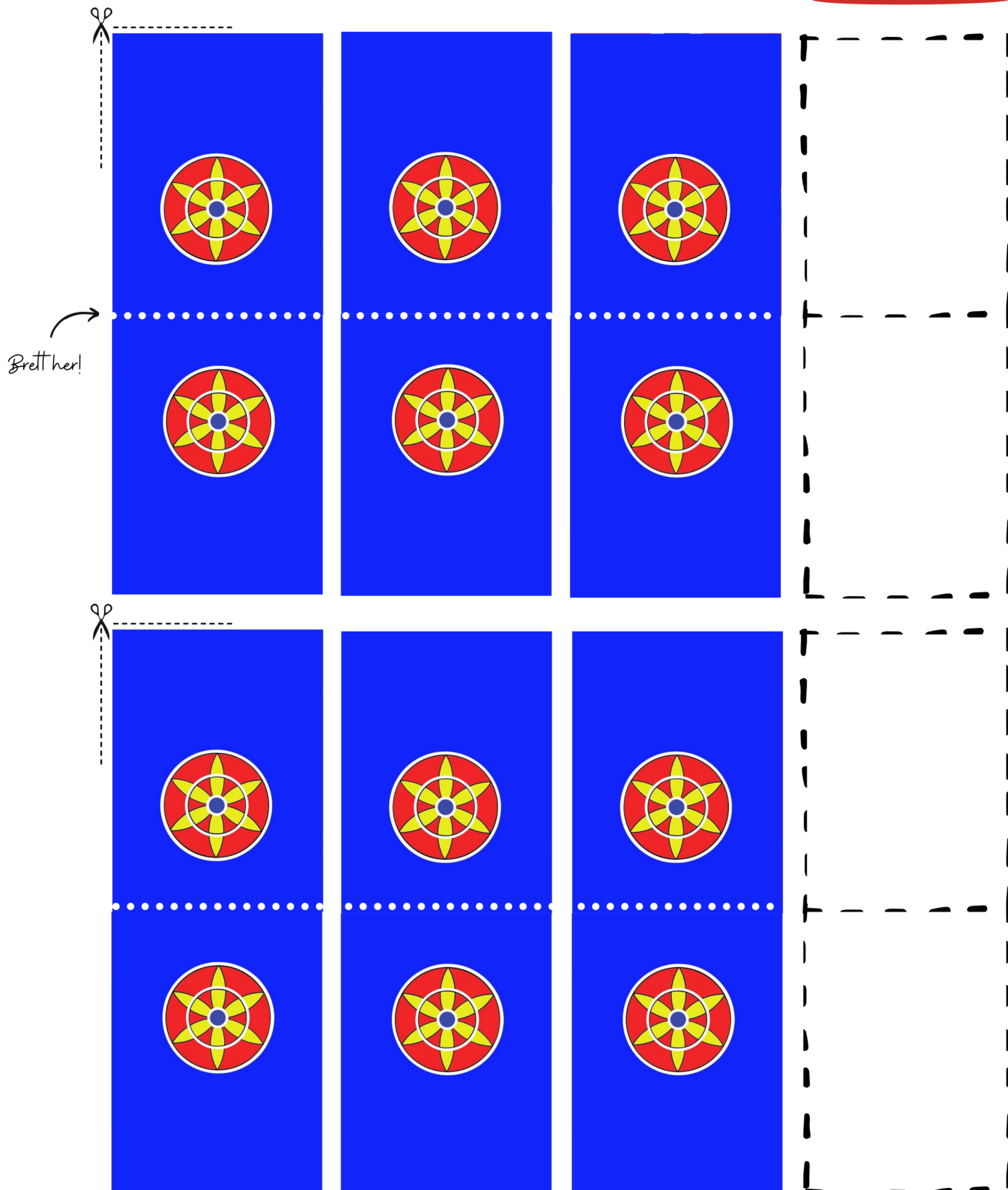
- LIIMA

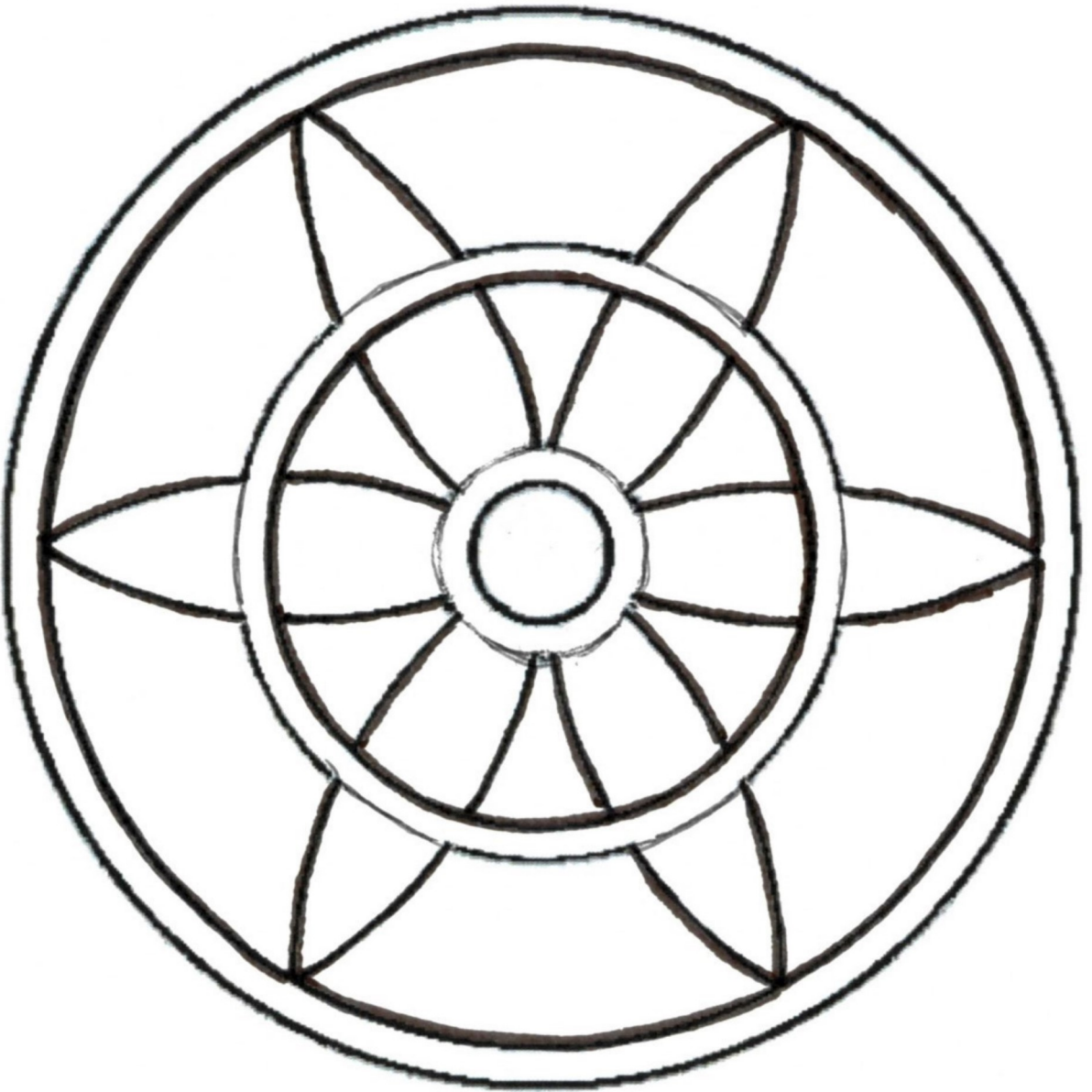

- NAUHA

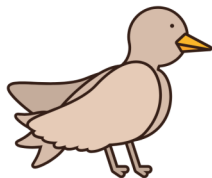
- FÄRITUSSIT

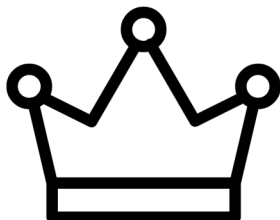

Bruk en blyant og sett ring rundt riktig figur.

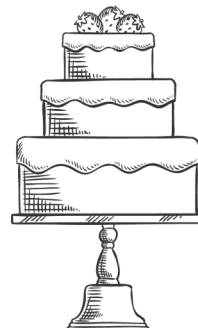
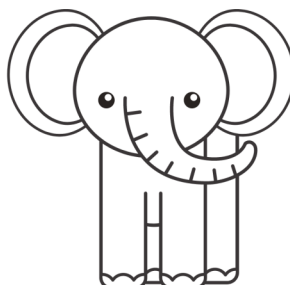
FLAKU

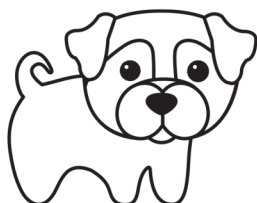
KRUUNU

KAKKO

KUPPI

fasit: falku=flagg (midten), krunnu=krone (venstre), kakko=kake (høyre), kuppil=kopp (midten)

Mie olen kväänii!
Jeg er kven!

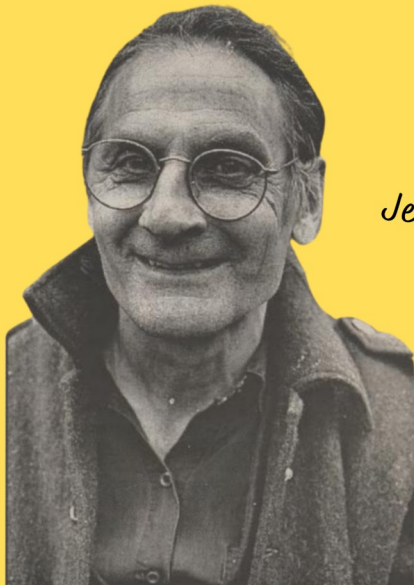
KVENDRAKTEN OG JENS STARK

Kvendrakten ble lansert i 2001 etter en ide av Jens Stark. Tarkan Jenssi, som han het på kvensk, kom fra Kvænangen.

Drakta er inspirert av perioden 1880-1920 og sølvet er basert på 1000 år gamle smykker funnet i Maursund i Nord-Troms.

Foto: Anne M. Råhkonen Berg, NRK

Jens Stark

Foto: Liisa Kovalento, Riijan kaku

ONNEA PÄIVÄLE - 16.03 - TIL LYKKE MED DAGEN

Färjää meät!
Fargelegg oss!

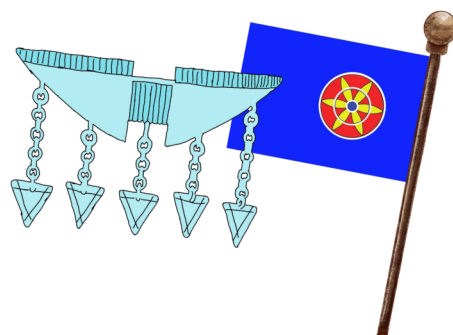
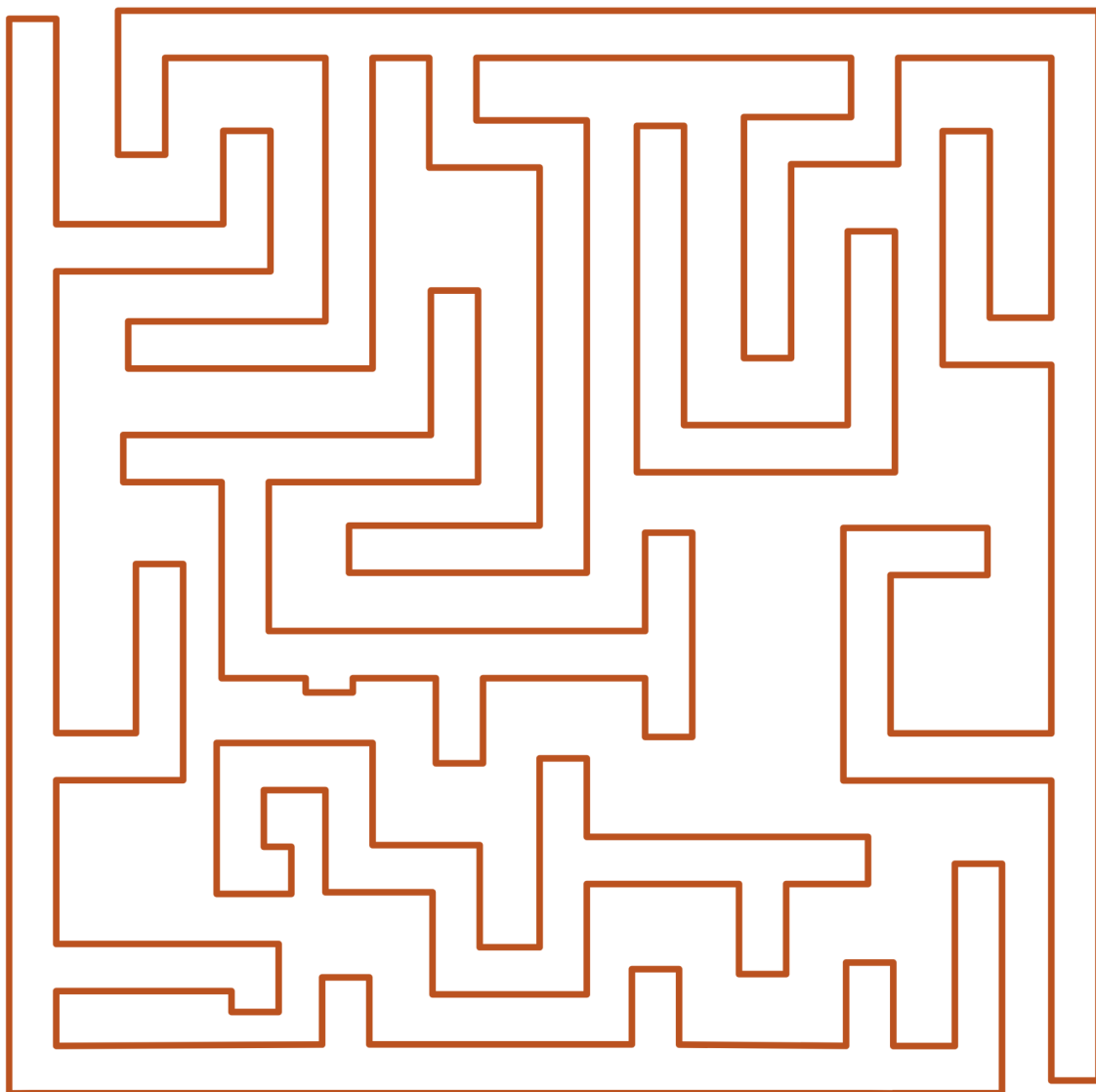

KVÄÄNIPUKU - KVENDRAKTEN

labyrintti labyrinten

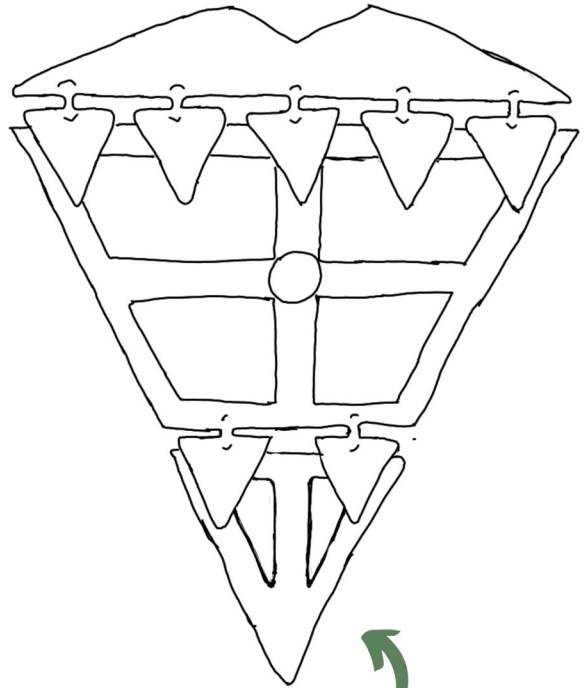
Johan Pekka har mistet
kvenflagget og kvensølvet sitt.
Kan du hjelpe han å finne det?

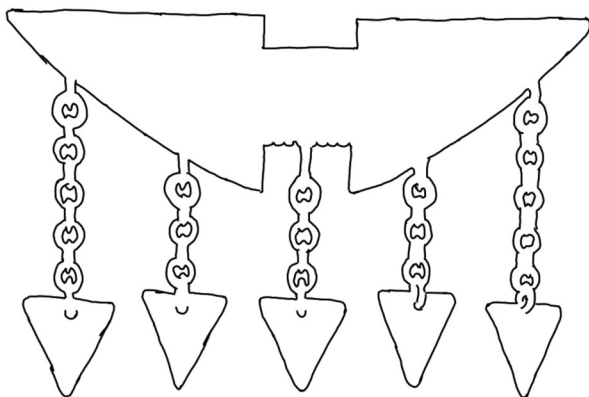
Kvensesøljene

Kvensesølja er både trekanta og hjerteforma. I midten er det et kors. Læstadianismen har vært viktig for mange kvener.

fargelegg eller tegn inn detaljene

Herresølja består av mange trekanter og har fem små blad dinglende ned.

Ser du at det er likheter mellom herresølja og den øverste delen av kvensesølja?

KVÄÄNIKORU

kvensmykke

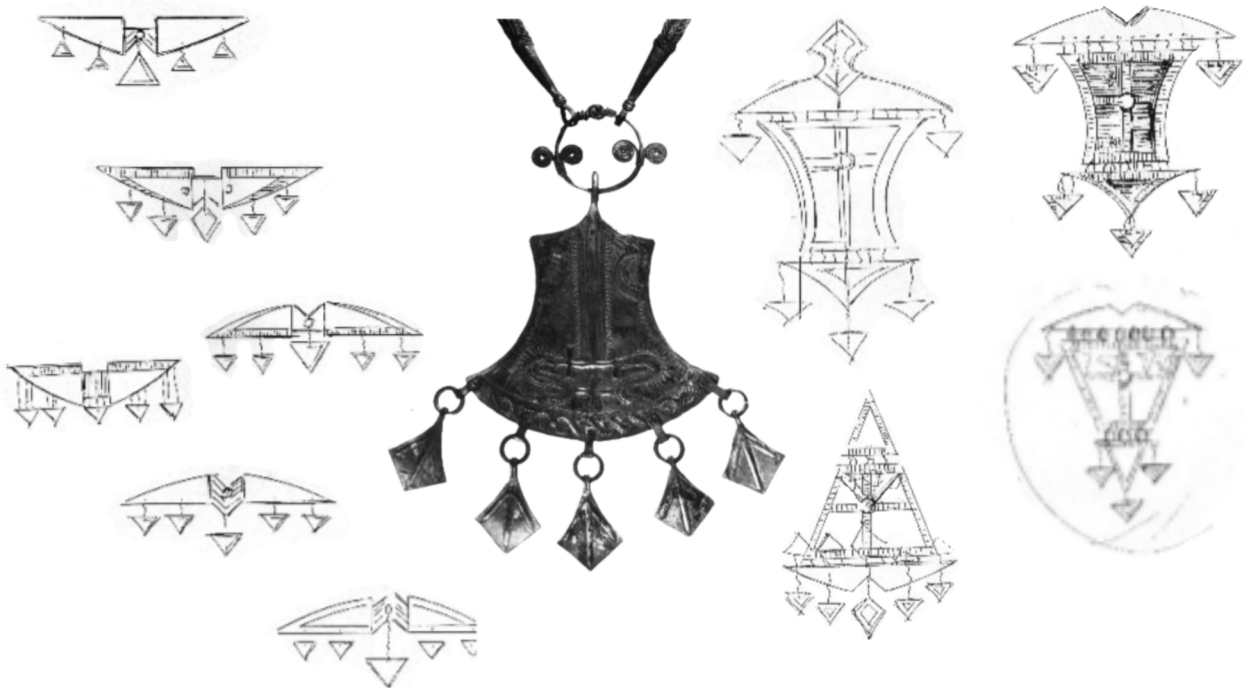

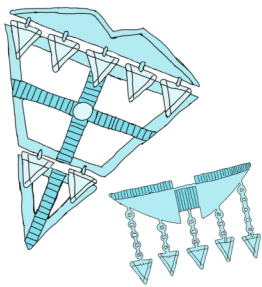
Foto: Fotoarkivet, Tromsø museum Universitetsmuseet og Kompetansesenteret for husflid og småindustri

Å lage smykker krever mye planlegging. Her ser du det gamle smykkefunnet som var utgangspunkt for begge kvensøljene, og du ser flere skisser fra arbeidet med søljene.

Hvordan ville du designet et kvensmykke?

design ditt eget smykke:

Tehe-Se-Itte kväänisolju

sie tarvittet:

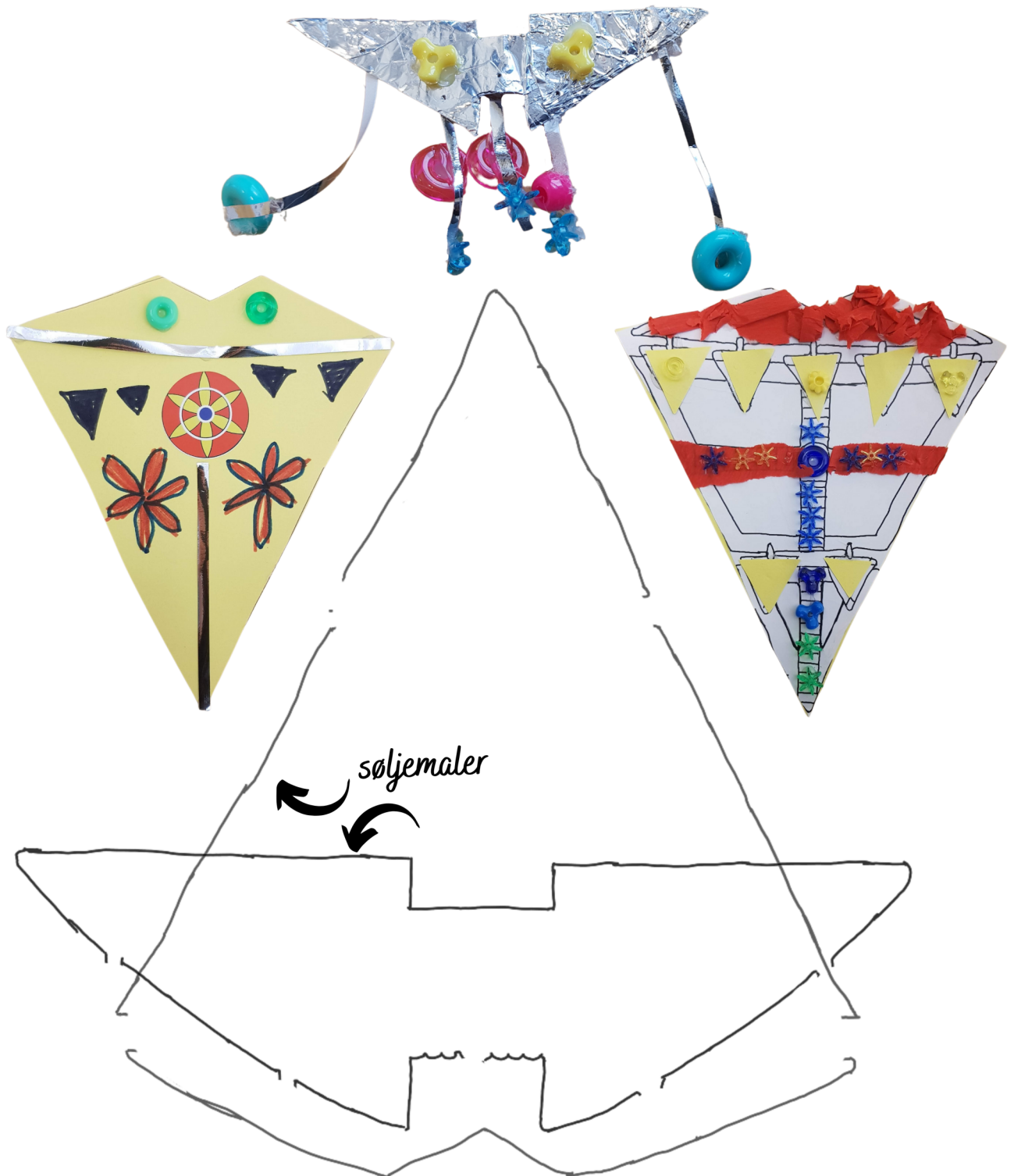
- SAKSET
- LIIMA
- FÄRITUSSIT
- VAHVAA PAPERIA
- PAPERIT, HELMET, HOPEAPAPERI ETC.

Lag din egen kvenske sølje!

Klipp ut formen av kvensøljen i kartong eller papp.

Dekk sølja med pynt!

Du kan lage store eller små, til å ha på veggen eller til å feste som en ordentlig sølje!

SANALISTA

ordliste

ONNEA PÄIVÄLE	TIL LYKKE MED DAGEN
kvääni	kven og kvensk
flaku	flagg
kvääniflaku	kvenflagget
kväänipuku	kvendrakten
sininen	blå
punanen	rød
keltanen	gul
valkea	hvit
musta	svart
vihrinen	grønn
yks	en
kaks	to
kolme	tre
kruunu	krone
kakko	kake
kuppi	kopp
labyrintti	labyrint
koru	smykke
solju	sølje
färjää meät	fargelegg oss
kunka se mennee	hvordan går det?
se mennee hyvin	det går bra
mie olen kvääni	jeg er kven

*Kunna se mennee?
Hvordan går
det?*

*Se mennee hyvin!
Det går bra!*

Foto: Ellisf Messel, Grenselandsmuseet

VISSTE DU AT...

Kvænangen heter Naavuono på kvensk?

At kvenene var mestere i tjærebrenning? Stormila i Kvænangsbøtn skal visstnok ha vært "verdens største".

At den populære kvensokken er kvænangsværingen Anne-Gerd Jonassens design?

At på 1860-tallet var 80% av familiene i Kvænangen trespråklige? Et eller flere familiemedlemmer kunne kvensk, samisk og norsk.

At man i Kvænangen kan lære kvensk på skolen eller på språksenteret?

ONNEA PÄIVÄLE - 16.03 - TIL LYKKE MED DAGEN

Návuona giellaguovddáš
Naavuonon kielikeskus
Kvænangen språksenter